

Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden Aile İlişkileri Bağlamında Öğrencinin Akademik Başarısı: Bir Durum Çalışması

Students' Academic Achievement in the Context of Family Relationships from the Perspective of Primary School Teachers: A Case Study

Selin Sude ÇOLAKOĞLU^{ID}, Yunus Emre DEMİRBAŞ^{ID}

Received/Geliş: 28 Kasım 2025 / Accepted/Kabul: 26 Aralık 2025 / Published/Yayın: 29 Aralık 2025

Öz

Bu araştırmanın amacı, öğrencinin akademik başarısının aile ilişkileri bağlamında sınıf öğretmenlerinin bakış açısından incelenmesidir. Nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseninde yürütülen çalışmada, İstanbul ilinde devlet ilkokullarında görev yapan 14 sınıf öğretmeni amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örneklemeye başvurularak belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin ölçüt olarak ilkokul tüm sınıf seviyelerinde görev yapmış olmaları dikkate alınmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen ve kapsam geçerliği uzman görüşleriyle sağlanan altı soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen veriler içerik analiziyle çözümlenmiştir. Bulgulardan elde edilen sonuçlar; ailelerin sosyoekonomik koşulları ile duygusal-psikolojik ikliminin öğrencinin akademik başarısını önemli ölçüde etkilediğini göstermektedir. Demokratik aile tutumları, güçlü aile içi iletişim ve kaynaklara erişim başarıyı artıran unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Aile yapısının etkisine ilişkin görüşler farklılık gösterse de süreç takibi, dengeli ebeveyn yaklaşımı ve gerçekçi beklentiler başarının belirleyici bileşenleri arasında yer almaktadır. Ayrıca aile-okul iletişiminin niteliği, öğrencinin tanınması, psikolojik destek ve sürecin izlenmesi gibi faktörler akademik başarı üzerinde doğrudan etkili bulunmuştur. Sonuç olarak akademik başarı; ailenin sağladığı fırsat ve kaynakların, güvene dayalı iletişim, demokratik tutum ve süreç odaklı ebeveyn katılımıyla bütünleştiği bütüncül bir aile ikliminin doğal bir sonucudur. Bu bağlamda ailelerin eğitim sürecine aktif katılımı, öğretmen-aile iş birliğinin güçlendirilmesi ve ailelere yönelik bilinçlendirme çalışmalarının öğrencilerin akademik başarısını destekleyebileceği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenliği, İlkokul, Akademik Başarı, Aile, Aile İlişkileri
Abstract

The aim of this study is to examine students' academic achievement within the context of family relationships from the perspectives of primary school teachers. Conducted using a qualitative case study design, the study involved 14 primary school teachers working in public

*Bu araştırma, 4. Türk Eğitim Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuş çalışmanın genişletilmiş ve gözden geçirilmiş hâlidir.

Sorumlu Yazar Selin Sude Çolakoğlu

 selinsude0122@gmail.com

²**Atıf/Citation:** Çolakoğlu, S., & Demirbaş, Y. E. (2025). Sınıf Öğretmenlerinin Perspektifinden Aile İlişkileri Bağlamında Öğrencinin Akademik Başarısı: Bir Durum Çalışması. *Temel Eğitim*, 7(30), 36-62. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.1846900>

primary schools in Istanbul, who were selected through purposive sampling using criterion sampling. As a criterion, teachers were required to have teaching experience across all grade levels of primary education. Data were collected using a six-item semi-structured interview form developed by the researchers, whose content validity was ensured through expert review. The collected data were analyzed using content analysis. The findings indicate that families' socio-economic conditions and emotional-psychological climate significantly influence students' academic achievement. Democratic parenting attitudes, strong family communication, and access to resources emerged as key factors enhancing academic success. Although opinions regarding the impact of family structure varied, process monitoring, balanced parental approaches, and realistic expectations were identified as critical components of achievement. Additionally, the quality of family-school communication was found to have a direct impact on academic success through factors such as understanding the student, providing psychological support, and monitoring the educational process. In conclusion, academic achievement is a natural outcome of a holistic family climate in which the opportunities and resources provided by the family are integrated with trust-based communication, democratic parenting, and process-oriented parental involvement. In this regard, it is recommended that families be actively involved in the educational process, that teacher-family collaboration be strengthened, and that awareness-raising initiatives for families be implemented to support students' academic achievement.

Keywords: Academic Achievement, Family, Family Relationships, Classroom Teaching, Primary School.

Giriş

Eğitim süreci; öğrencilerin bireysel özellikleri, öğrenme ortamları ve sosyal etkileşimlerin bir arada bulunduğu karmaşık bir yapı olarak ele alınabilir. Okul ortamında gerçekleşen öğretmen-öğrenci etkileşimleri, sınıf içi etkinlikler ve öğrencilerin okula taşıdığı farklı deneyimler, öğrenme sürecinin işleyişine dair çeşitli görünüm biçimleri sunmaktadır. Öğretmenlerin günlük uygulamalar sırasında karşılaştıkları durumlar, öğrencilerin derse katılım biçimleri ve sınıf içi etkileşim örüntüleri, eğitim ortamının çok boyutlu yapısını betimlemeye imkân tanımaktadır. Bu çerçevede eğitim, farklı bileşenlerin bir araya geldiği ve öğrencilerin gelişim süreçlerinin anlaşılmasına olanak sağlayan bir bağlam olarak ele alınmaktadır.

Öğrencinin gelişimini anlamaya yönelik bu çok boyutlu yapı, Bronfenbrenner'in Ekolojik Sistemler Kuramı ile daha kapsamlı bir çerçeveye oturmaktadır. Bronfenbrenner, bireyin biyolojik ve psikolojik özelliklerini merkezde konumlandırarak aileden başlayıp daha geniş toplumsal, kültürel, ekonomik ve siyasal koşullara uzanan beş iç içe geçmiş sistem tanımlamıştır (Bronfenbrenner, 1994). Bu sistemler, farklı yaş dönemlerinde değişen düzeylerde etkileşim yaratmakta ve çocuğun gelişimini dinamik bir süreç olarak şekillendirmektedir. Ekolojik yaklaşım, bireyin yalnızca çevreden etkilenen pasif bir varlık olmadığını, aynı zamanda çevresel sistemleri dönüştürme potansiyeline sahip etkin bir özne olduğunu vurgulayarak klasik gelişim kuramlarından ayrılmaktadır (Good & Brophy, 2003). Bu yönüyle kuram, eğitim de dâhil birçok disipline uygulanabilir bütüncül bir model sunmaktadır. Bu bütüncül gelişim anlayışı, akademik başarıyı belirleyen unsurların da yalnızca bireysel özelliklerle sınırlı olmadığını, çok boyutlu çevresel etkileşimlerle birlikte ele alınması gerektiğini göstermektedir.

Öğrencinin akademik başarısı yalnızca bilişsel faktörlere (zekâ, yetenek gibi) indirgenemeyecek kadar çok boyutlu bir olgudur. Araştırmalar, okul başarısının öğrenciye, aileye ve okula ilişkin değişkenlerin ortak etkisiyle şekillendiğini ve bu üç boyutun birbirinden bağımsız düşünülmemeyeceğini göstermiştir (Underwood, 2011; York, Gibson & Rankin, 2015). Öğrencinin karakter özellikleri, motivasyonu, öğrenmeye ilişkin yaklaşımları ve duyuşsal özellikleri de başarının belirleyicileri arasında yer almaktadır (Huang, 2009). Bu çok yönlülüğü açıklayan modellerden biri olan Astin'in Girdiler-Çevre-Çıktılar (GÇÇ) Modeli, öğrenci başarısını bireysel geçmiş özellikleri, aile yapısı, okul çevresi ve toplumsal bağlamın ortak etkisiyle açıklayan kapsamlı bir yapı sunar (Astin, 1991'den aktaran York vd., 2015). Modele göre:

- **Girdiler**, öğrencinin demografik özellikleri, aile geçmişi ve önceki sosyal/akademik deneyimlerini;
- **Çevre**, okulun ve okul dışı etkileşimlerin oluşturduğu kültür, politikalar, programlar ve sosyal ilişkileri;
- **Çıktılar** ise öğrencinin bilgi, beceri, tutum ve okul sonrası davranışlarındaki değişimleri içerir.

Bu yaklaşım, akademik başarının tek bir faktörün ürünü olmadığını, çok sayıda içsel ve dışsal değişkenin etkileşimiyle oluştuğunu ortaya koymaktadır.

Bireyin gelişim sürecinde eğitim, doğumla başlayan ve yaşam boyu devam eden bir süreçtir. Literatürde 'çocuğun ilk okulu' olarak nitelendirilen aile (Comenius, 1633; Yavuzer, 2016), çocuğun bilişsel, duyuşsal ve sosyal becerilerinin temellerinin atıldığı ilk mikrosistemdir (Bronfenbrenner, 1979). Okul çağına gelen çocuk için öğretmen ve okul faktörü devreye girse de ailenin 'ilk öğretmen' olma vasfı ve ev ortamının öğrenme üzerindeki etkisi devamlılığını sürdürmektedir (Epstein, 1995).

Bu çerçevede anne-babalar yalnızca çocuklarının ilk öğretmenleri değil, aynı zamanda eğitim sürecinin doğal paydaşlarıdır; nitekim güncel araştırmalar aile ve okulun çocuğun gelişiminde birbirini tamamlayan iki temel ekolojik sistem olduğunu vurgulamaktadır (Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Kelty & Wakabayashi, 2020). Anne-babaların çocuklarını yakından tanımaları, öğretmenler için öğrenme deneyimlerini planlarken –özellikle evdeki öğrenme alışkanlıklarına dair verilerle– değerli bir kaynak oluştururken (Iddings vd., 2025; Soltero-González & Gillanders, 2021); öğretmenlerin okul ortamındaki gözlemleri ve geri bildirimleri de anne-babaların çocuklarını akran ilişkileri ve akademik uyum gibi farklı yönleriyle tanımlarına katkı sağlamaktadır (Bagnall vd., 2020; Watts & Pattnaik, 2022; Yıldız vd., 2022). Eğitimcilerin aileleri program, hedefler ve öğrencinin gelişimi konusunda bilgilendirme sorumluluğu bulunmakta; aileler ise öğrenilenlerle günlük yaşam fırsatları arasında köprü kurarak çocuğun motivasyonuna ve öğrenme sürekliliğine destek olabilmektedir (Beltrán-Grimm, 2022). Bu noktada anne-baba tutumları, yani ebeveynlerin duygu, düşünce ve davranış örüntülerinin çocuk yetiştirme süreçlerine yansımaları, çocuğun gelişimsel çıktıları üzerinde kritik bir rol oynamaktadır. Ailelerin yaşam deneyimi, eğitim düzeyi, beklentileri ve psikososyal özellikleri gibi faktörlere bağlı olarak tutumlar çeşitlilik gösterse de literatürde özellikle demokratik, otoriter (baskıcı) ve aşırı hoşgörülü tutumların belirgin biçimde ele alındığı görülmektedir (Toksöz, 2010; Ulusoy, 2022). Bu tutumların niteliği,

çocuğun okul yaşantısına dair göstereceği davranış ve duyuşsal tepkileri önemli ölçüde şekillendirmektedir. Bu bağlam, aile ortamındaki iletişim biçiminin ve ebeveyn tutumlarının öğrenme süreçlerine etkisini daha görünür kılmaktadır.

Aile ortamındaki iletişim biçimi ve ebeveyn tutumları, öğrencinin benlik algısını ve sosyal becerilerini şekillendirerek okula hazır bulunuşluğunu ve derslere odaklanma kapasitesini doğrudan etkilemektedir. Demokratik bir ortamda, fikirlerine değer verilen ve desteklenen çocukların kendine güven duygusu artarken utangaçlık düzeyleri azalmakta (Kanak ve Pekdoğan, 2015) ve bu durum da onların sınıf içi etkileşimlere daha hazır ve istekli olmalarını sağlamaktadır. Çocuğun sınırlarını bilerek desteklenmesi, onun potansiyelini ortaya çıkarmasına yardımcı olurken (Sezer ve Oğuz, 2010); baskı ve cezanın hâkim olduğu otoriter tutumlar, çocuğun girişkenlik becerilerini körelterek korkuya dayalı davranışlar geliştirmesine neden olmaktadır (Yavuzer, 2014). Bu durum öğrencinin derse odaklanmasını zorlaştırırken denetimin olmadığı aşırı hoşgörölü veya ilgisiz tutumlar da çocukların genel uyum düzeylerini olumsuz etkileyerek okul disiplinine ve öğrenme süreçlerine adaptasyonlarında sorunlar yaratabilmektedir (Lau, 2017; Rothenberg, 2021).

Aile ortamındaki iletişim biçimi ve ebeveyn tutumlarının çocukların öğrenme süreçleri üzerindeki belirleyici etkisi göz önünde bulundurulduğunda, aile değişkenleri ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi inceleyen güncel araştırmalar daha da önem kazanmaktadır. Literatürde bu ilişki genellikle birbirini tamamlayan iki temel yaklaşım çerçevesinde ele alınmaktadır. İlk yaklaşım, ailenin sosyoekonomik düzeyi (SED) ve kültürel özelliklerinin ebeveyn beklentileriyle etkileşimini incelemekte; SED'in akademik başarı üzerindeki etkisinin büyük ölçüde ebeveynlerin eğitim beklentileri, kültürel sermayesi ve çocuğun akademik benlik algısı üzerinden dolaylılaştığını göstermektedir (Li vd., 2020; Liu vd., 2019; Poon, 2020; Qin vd., 2025). İkinci yaklaşım ise aile katılımının niteliğine odaklanarak, ev temelli etkinliklerin (okuma, oyun vb.) ve okul–aile etkileşiminin başarıyı nasıl yordadığını irdelemektedir (Boonk vd., 2018; Xin vd., 2015). Bu bağlamda araştırmalar iki alt boyutta derinleşmektedir: Birincisi, ebeveyn desteği ve yatırımının öğrencinin içsel motivasyonu, öz-düzenleme becerisi, akış deneyimi ve derse katılımı üzerindeki pozitif yansımalarıdır (Daniel vd., 2016; Kong & Wang, 2021; Pibooltaew & Chantarakamol, 2025; Xiong vd., 2021; Zhang vd., 2024). İkincisi ise ebeveynlik tarzlarının (örneğin psikolojik kontrol, otoritatif tutum veya büyüme odaklı zihniyet) başarı hedeflerini ve öğrenme süreçlerini destekleyici ya da engelleyici mekanizmalar olarak nasıl işlediğini ortaya koymaktadır (Caparello vd., 2025; Liang vd., 2025; Tan vd., 2025). Bu iki yaklaşımın ortaya koyduğu çerçeve, aile değişkenlerinin özellikle erken eğitim yıllarında nasıl bir belirleyicilik kazandığını daha ayrıntılı biçimde ele almayı gerekli kılmaktadır.

İlkokul döneminin aile–öğrenci etkileşimi açısından neden kritik bir gelişimsel evredir. Bu yaş grubundaki çocuklar, ailelerine duygusal ve davranışsal açıdan en yüksek düzeyde bağımlıdırlar. Araştırmalar, çocukların okul uyumunda ve sosyal gelişiminde aile ile olan ilişkilerin belirleyici olduğunu göstermektedir. Özellikle ilkokulun ilk yıllarında, çocukların okula uyum sağlamasında aile desteği ve aile ile okul arasındaki etkileşimler büyük rol oynar. Bu yaşlarda aileden alınan destek, çocuğun okul başarısı ve sosyal ilişkilerinin temelini oluşturur. Araştırmalar, aile ilişkilerinin çocuğun okul uyumu, sosyal gelişimi ve akademik performansı üzerinde

belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir (Demirtaş-Zorbaz & Ergene, 2019; Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Serpell & Mashburn, 2012). Çocuklar, ilkökul döneminde temel alışkanlıklarını, değerlerini ve davranış kalıplarını büyük ölçüde ailelerinden öğrenirler. Aile, çocuğun ilk sosyal çevresi olarak, doğru-yanlış, sorumluluk, saygı gibi temel değerleri ve alışkanlıkları kazandırmada merkezi bir rol oynar. Bu dönemde edinilen alışkanlıklar ve değerler, çocuğun ileriki eğitim hayatı ve toplumsal uyumu için belirleyici olur (Al-Zoby & Al-Qudah, 2020; Bodovski & Youn, 2010; Sylva, 2014). Çocuğun yaşı ilerledikçe akran ve okul çevresinin etkisinin artmasıyla aile etkisinin görece azalmasına karşın, ilkökul çağında aile, çocuğun akademik yönelimlerini ve öğrenme dinamiklerini belirleyen temel unsur olmaya devam etmektedir (Kelty & Wakabayashi, 2020; Demirtaş-Zorbaz & Ergene, 2019). Dolayısıyla aile etkisinin en yoğun olduğu bu dönemde sağlanan destek, çocuğun hem akademik hem de sosyal gelişiminin temelini oluşturmakta ve ileriki eğitim yaşamını önemli ölçüde biçimlendirmektedir. Bu bağlamda ilkökul dönemi, aile ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi anlamak için lise dönemine kıyasla çok daha açıklayıcı ve bütüncül bir analiz zemini sunmaktadır.

Tüm bu belirtilenlerin eğitim ortamında öğrenciyle en yoğun ve sürekli etkileşim içinde bulunan sınıf öğretmenleri, öğrencinin sadece bilişsel performansını değil, aynı zamanda duygu durumunu ve sosyal davranışlarını da gözlemleyen meslek grubudur. Bu profesyonel konum, öğretmenlere öğrencinin sınıf içi tutumları ve akademik çıktıları ile ailevi süreçler arasındaki bağlantıyı analiz etme imkânı sunmaktadır. Ulusal alan yazında; aile ilgili yapılan çalışmalar genellikle aile katılımı üzerinden okul-aile iş birliğinin yapısı, işleyişi ve geliştirilmesi üzerine odaklanmıştır (Çelenk, 2003; Gökçe, 2000; Aslanargun, 2007). Öğrenci başarısında aile faktörünü ve okul-aile iş birliği düzeylerini genel hatlarıyla ele alan araştırmaların yanı sıra (Dam, 2008; Dönmez & Dönmez, 2008; Şentürk & Demir, 2024); daha spesifik değişkenlere yoğunlaşan çalışmalar da bulunmaktadır. Bu kapsamda; babaların eğitim sürecine katılım düzeyleri (Altunsoy, 2024), parçalanmış aile yapısının eğitimsel durumu (Şentürk, 2012) ve akademik başarıyı yüksek öğrencilerin aile profilleri (Aslanargun & Özakça, 2015) literatürde incelenen konular arasındadır. Bunun yanında sınıf öğretmenlerinin aile katılımına yönelik görüşlerini konu edinen çalışmalar da literatürde yerini almıştır (Selanik Ay & Aydoğdu, 2016). Ancak ilgili alan yazın incelendiğinde, ailenin başarı üzerindeki etkisinin genellikle nicel veri toplama araçları veya doğrudan ebeveyn görüşleri üzerinden ele alındığı görülmektedir. Buna karşın süreci okul ortamında profesyonel bir gözle izleyen uygulayıcıların, yani öğretmenlerin deneyimlerine odaklanan araştırmaların daha sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda sınıf öğretmen gözüyle ailenin akademik başarıya etkisinin derinlemesine incelenmesine ihtiyaç bulunduğu söylenebilir.

Araştırmanın Önemi ve Amacı

Eğitim sürecinde öğrencinin akademik başarısını etkileyen temel unsurlardan biri aile ilişkileridir. Ailelerin eğitim sürecine katılım düzeyi, çocukların öğrenmeye yönelik tutumlarını, motivasyonlarını ve akademik performanslarını doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda, ailelerin sosyo-ekonomik özellikleri, eğitim anlayışları ve çocuklarıyla kurdukları ilişkiler, öğrencilerin okul başarısında belirleyici bir rol oynamaktadır. Özellikle sınıf öğretmenlerinin ailelerle kurdukları iletişim ve iş

birliğinin niteliği, öğrencilerin akademik gelişimlerinin desteklenmesi açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu nedenle, öğretmenlerin aile ilişkilerine ilişkin deneyim ve değerlendirmelerinin incelenmesi, eğitim-öğretim süreçlerinin daha etkili ve verimli biçimde yapılandırılmasına katkı sağlayacaktır. Bu araştırmanın amacı, öğrencinin akademik başarısını aile ilişkileri bağlamında sınıf öğretmenlerinin bakış açısından incelemektir. Çalışmada, aile tutumları ile sosyo-ekonomik ve benzeri faktörlerin öğrenci başarısı üzerindeki etkilerinin ortaya konulması ve öğretmenlerin eğitim-öğretim süreçlerinde aileleri daha etkin biçimde nasıl dahil edebileceklerine ilişkin bulgulara ulaşılması hedeflenmektedir. Araştırmanın alt soruları aşağıda sunulmuştur.

1. Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, aile bağlamında öğrencilerin akademik başarısını en çok etkileyen faktörler nelerdir?
2. Sınıf öğretmenleri, ailenin ebeveynlik tarzının öğrencilerin akademik başarısı üzerindeki etkisini nasıl gözlemlemektedirler?
3. Sınıf öğretmenleri, ailenin sosyoekonomik düzeyinin öğrencilerin akademik başarısı üzerindeki yansımalarını nasıl değerlendirmektedirler?
4. Sınıf öğretmenleri, farklı aile yapılarının öğrencilerin akademik başarısı üzerindeki etkisini nasıl değerlendirmektedirler?
5. Sınıf öğretmenleri, ailenin eğitim ve başarı konusundaki yaklaşımı ve ilgisi öğrencilerin akademik başarısını ne şekilde etkilediğini nasıl değerlendirmektedirler?
6. Sınıf öğretmenleri, ailenin okul ve öğretmenle kurduğu iletişimin öğrencilerin akademik başarısına olan yansımalarını nasıl gözlemlemektedirler?

Yöntem

Araştırma Deseni

Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması (case study) deseninde yapılandırılmıştır. Durum çalışması, güncel bir olgunun gerçek bağlamı içinde derinlemesine incelenmesine olanak tanıyan ve genelleme amacı taşımayan bir yaklaşımdır. Bu desende bir olay, program, sosyal grup ya da sınırlı bir sistem bütüncül olarak ele alınabilir (Stake, 1995; Yin, 2014). Bu Araştırmada; öğrencinin akademik başarısının aile ilişkileri bağlamında öğretmen perspektifiyle değerlendirilmesi süreci tek bir analiz birimi olarak yapılandırıldığı için betimleme amaçlı bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Bu bağlamda özellikle öğrenci başarısı ile aile ilişkileri arasındaki etkileşimin çok boyutlu yapısını, öğretmenlerin deneyimleri üzerinden derinlemesine ve ayrıntılı bir biçimde betimleme ihtiyacı bu desenin seçilmesinde temel etken olmuştur.

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcılar, İstanbul ili devlet ilkokullarında görev yapan 14 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde araştırma amacına en uygun bilgiye sahip bireylerin seçilmesini esas

alan amaçlı örnekleme yöntemi ve bu yöntem içinde de ölçüt örnekleme yaklaşımı kullanılmıştır. Ölçüt olarak, öğretmenlerin en az dört yıl deneyime sahip olmaları ve tüm şubelerde sınıf öğretmenliği yapmaları dikkate alınmıştır. Bu ölçütün seçilmesindeki amaç araştırma gereği öğretmenlerin tüm sınıf kademelerindeki öğrenciler hakkında derinlemesine bilgi ve tecrübe sahibi olmaları gerektiği içindir. Bu kapsamda araştırmaya katılımcıların demografik bilgileri Tablo 1’de belirtilmiştir.

Tablo 1 Katılımcıların Demografik Bilgileri

Demografik Bilgiler		F
Öğretmenler	Cinsiyet	Kadın 9
		Erkek 5
		1-5 yıl 2
		6-10 yıl 3
	Mesleki Kıdem	11-15 yıl 3
		16-20 yıl 3
		21-25 yıl 1
		26-30 yıl 2

Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen altı açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu, akademik başarı bağlamında ailenin ebeveyn tutumu, sosyoekonomik düzeyi, aile yapısı, öğrenci başarısına yönelik tutumu ve okul iş birliği bileşenleri temel alınarak ilgili literatür ışığında hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun kapsam geçerliğini belirlemek amacıyla Lawshe (1975) tekniğine göre uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu kapsamda form, iki sınıf eğitimi uzmanı ve bir dil uzmanı olmak üzere toplam üç uzman tarafından değerlendirilmiştir. Uzmanlardan her bir maddeyi “uygun”, “kısmen uygun” veya “uygun değil” şeklinde derecelendirmeleri istenmiştir. Elde edilen verilere göre her madde için İçerik Geçerlik Oranı (Content Validity Ratio - CVR) hesaplanmıştır. Üç uzman için Lawshe tablosuna göre minimum kabul edilebilir CVR değeri 0.99’dur. Formdaki maddelerin CVR değerlerinin 0.99 ile 1.00 arasında değiştiği belirlenmiştir. Maddelere ait CVR değerlerinin ortalaması alınarak İçerik Geçerlik İndeksi (Content Validity Index - CVI) hesaplanmış ve CVI = 0.98 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, formun maddelerinin kapsam açısından yeterli düzeyde geçerli olduğunu göstermektedir.

Verilerin Analizi

Veriler sınıf öğretmenleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Her öğretmen ile 25-30dk. arası görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler aracılığıyla elde edilen formlar içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Bu bağlamda öğretmen ifadelerinden kodlar ve kategoriler oluşturularak ilgili araştırma sorusunun bulgularında temalar halinde sunulmuştur. Her öğretmene cinsiyetine göre E1, E2... veya K1, K2... şeklinde katılımcı kodu verilmiş ve tablolarda gösterilmiştir.

Geçerlik ve Güvenilirlik Çalışmaları

Araştırmanın kodlayıcı güvenilirliğini sağlamak amacıyla, toplanan verinin %20’lik rastgele seçilmiş bir bölümü, araştırmacıya ek olarak bağımsız bir ikinci kodlayıcı

tarafından analiz edilmiştir. İki kodlayıcının kodlamaları arasındaki tutarlılık, Miles ve Huberman'ın formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda, kodlayıcılar arası uyum oranı %86 olarak belirlenmiş olup, bu oran (%80 kabul edilebilir eşiğinin üzerinde) araştırmanın güvenilirliğini sağladığını göstermektedir. Kodlayıcıların mutabık kalamadığı az sayıdaki farklılıklar ise ortak bir tartışma ile çözülerek nihai kodlama listesi oluşturulmuştur.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi bağlamında ortaya çıkan temel faktörler temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 2 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Aile Bağlamında Akademik Başarıyı Etkileyen Temel Faktörler

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
Sosyo-Ekonomik Koşullar	Maddi gelir	K1, E1, K6	3	14
	Ebeveyn eğitim düzeyi	K5, K6, K8, K9	4	14
	Ebeveyn sosyo-ekonomik düzeyi	K5	2	14
	Ailedeki çocuk sayısı	K5	1	14
	Düzenli çalışma ortamı	E2	1	14
	Geçim	K4	1	14
	Kültürel sermaye	K3	1	14
	Temel ihtiyaçların karşılanması	K2	1	14
Duygusal ve Psikolojik İklim	Sevgi	K2, K4, E4, K7	4	13
	İlgi- destek	K2, K3, K4, E4, E5, K8	6	13
	Güvenli aile ortamı	E3, E5	2	13
	Motivasyon	E5	1	13
İletişim ve Bilişsel Farkındalık	Bilinçli aile	K1, E1	2	7
	Aile içi iletişim	E2,	1	7
	Fikirlerini özgürce ifade edebilme	E3	1	7
	Ebeveynleri çocuğun varlığını birey olarak tanıması	E3	1	7
	Problem çözme becerisi	K9	1	7
	Saygı	K7	1	7
Yönlendirme ve Yapılandırma	Denge	K1	1	5
	Kural koymaları	E4, K7, K9	3	5
	Öğrenciye yaklaşım	K6	1	5
Başarı ve Gelecek Beklentisi	Eğitime verilen değer	E1	1	4
	Ailenin eğitim ve başarı beklentisi	E2	1	4
	Vizyon	K3	1	4
	Gelecek beklentisi	K8	1	4

Tablo 2’de görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden öğrencilerin akademik başarısını etkileyen ailesel faktörlere dair görüşlerinde öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “Sosyo-Ekonomik Koşullar” (14) kategorisinde en fazla ebeveyn eğitim düzeyi (4) ve maddi gelir (3) kavramı yer almaktadır. “Duygusal ve Psikolojik İklim” (13) kategorisinde en çok bahsedilen durum ilgi-destek (6) ile sevgi (4) kavramları bulunmaktadır. “İletişim ve Bilişsel Farkındalık” (7) kategorisinde en fazla yer alan kavram ise bilinçli aile (2) olup “Yönlendirme ve Yapılandırma” (5) temasında da kural koymaları (3) kavramı en yaygın ifadedir. Son olarak ise “Başarı ve Gelecek Beklentisi” (4) kategorisi bulunmaktadır. Bu veriler, sınıf öğretmenlerinin gözlemlerine göre, öğrencilerin akademik başarılarını etkileyen ailesel faktörlerin çeşitli kategorilerde nasıl şekillendiğini göstermektedir. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemi bağlamında ortaya çıkan ebeveynlik tarzı temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 3 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Akademik Başarının Ebeveynlik Tarzına Göre Değerlendirilmesi

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
Demokratik Ebeveyn Tutumu	Demokratik ailede çocuk daha başarılı	K5, E5, K6, K7, K8, K9	6	26
	Çocuklarına özgüven veren ailede çocuk daha başarılı	K5, E5, K6, K7, K8, K9	6	26
	Sorumluluk veren ailede çocuk daha başarılı	E1, K2, K3, K5, K9	5	26
	Çocuklarının iç motivasyonu yükselten ailelerin çocukları daha başarılı	E2, K9	2	26
	Destekleyen ailede çocuk daha başarılı	E1	1	26
	Katılımcı ailede çocuk daha başarılı	E2	1	26
	Rol-model olabilen ailelerin çocukları daha başarılı	E3	1	26
	Çocuklarını birey olarak yetiştirebilen ailede çocuk daha başarılı	K4	1	26
Ebeveyn Özellikleri ve Nitelikleri	Yaparak yaşayarak öğreten aile	E1	1	3
	Eğitim düzeyi yüksek ebeveynlerin çocuk daha başarılı	K1	1	3
	Bilinçli ebeveynlerin çocukları daha başarılı	K1	1	3
İzin Verici/Hoşgörülü Ebeveyn Tutumu	İzin verici-hoşgörülü ebeveynlik ailede çocuk daha başarılı	K3, E3, K9	3	3
Otoriter Ebeveyn Tutumu	Otoriter ailede çocuk daha başarılı	E3, K5, E5	3	3

Tablo 3’de görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden ailenin

ebeveynlik tarzının öğrencinin akademik başarısına olan etkisine dair görüşlerinden öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “Demokratik Ebeveyn Tutumu” (26) kategorisinde en çok demokratik ailede çocuk daha başarılı (9), çocuklarına özgüven veren ailede çocuk daha başarılı (6) ve sorumluluk veren ailede çocuk daha başarılı (5) görüşleri yer almaktadır. “Ebeveyn Özellikleri ve Nitelikleri” (3) kategorisinde yaparak yaşayarak öğreten aile (1), eğitim düzeyi yüksek ebeveynlerin çocukları daha başarılı (1), bilinçli ebeveynlerin çocukları daha başarılı (1) ifadelerinde veriler eşit dağılmıştır. “İzin Verici/hosgörülü Ebeveyn Tutumu” (3) kategorisinde izin verici ve hoşgörülü ebeveynlik ailede çocuk daha başarılı (3) görüşü yer almaktadır. “Otoriter Ebeveyn Tutumu” (3) kategorisinde otoriter ailede çocuk daha başarılı (3) görüşü yer almaktadır. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

K2: Demokratik aile tutumunda çocuklar kendi sorumluluklarının bilincinde oluyor.

K4: Aile baskıcı olduğunda bu çocuğa yansıyor. Çok farla otoriter olduğunda öğrencide başarısızlık duygusu olamıyor ve yaşantısına çok yansıyor. Ya da şu zamanda en problemli olan durum çocukları birey olarak görmeleri ve çok rahat yetiştirmeleri.

K9: Demokratik, izin verici, sorumluluk veren ailede büyüyen çocuklar başarıma duygusunu tattığında daha çok çaba gösteren, hata yaptığında pes etmeyen ilerleyen zamanlarda ise akademik başarısı ve özgüveni yüksek bireyler oluyor.

Araştırmanın üçüncü alt problemi bağlamında ortaya çıkan sosyo-ekonomik düzey temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 4 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Akademik Başarının Ailenin Sosyo-Ekonomik Düzeyine Göre Değerlendirilmesi

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
Kaynak ve Fırsatlara Erişim	Materyallere erişim etkisi	K6, E2, E3, E5	4	11
	Fırsatlara erişim sağlama	K3, E1, E2	3	11
	Farklı kaynaklara erişim etkisi	K6, E2	2	11
	Sosyal imkanlara ulaşma etkisi	K9	1	11
	Okul dışı öğrenme ortamlarına ulaşım etkisi	E2	1	11
Aile İçi Etkileşim ve Rehberlik	Akademik destek sağlama	K4, K6, K9, E1, E4	5	7
	Yönlendirme kabiliyeti etkisi	K5	1	7
	Çocuğa ayrılan zamanın etkisi	E2	1	7
Sosyal Ağ ve Deneyim Zenginliği	Farklı deneyimlere ulaşma	K4, E3	2	4
	Okul dışı sosyal aktivitelerin girişkenliğe etkisi	K2	1	4
	Farklı meslek gruplarıyla iletişim etkisi	E3	1	4
Bilişsel ve Duygusal Gelişime Destek	Ruhsal ve bilişsel gelişime katkı	K1	1	3
	Okul dışı sosyal aktivitelerin duygusal gelişime etkisi	K2	1	3
	Çevresel algı vizyonu etkisi	K5	1	3
Negatif Etki	Ekonomik düzey düşük ailelerde çocuk daha başarılı olur	K7, K8	2	2

Tablo 4’te görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden ailenin sosyo-ekonomik durumunun öğrencinin akademik başarısına yansımalarına dair görüşlerinde öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “Kaynak ve Fırsatlara Erişim” (11) kategorisinde en fazla materyallere erişim etkisi (4) ve fırsatlara erişim sağlama (3) ifadeleri öne çıkmaktadır. “Aile İçi Etkileşim ve Rehberlik” (7) kategorisinde en fazla akademik destek sağlama (5) ifadesi öne çıkmaktadır. “Sosyal Ağ ve Deneyim Zenginliği” (4) kategorisinde en fazla farklı deneyimlere erişme (2) ifadesi öne çıkmaktadır. “Bilişsel ve Duygusal Gelişime Destek” (3) kategorisinde ifadeler işt dağılım göstermiştir. “Negatif Etki” (2) kategorisinde ekonomik düzeyi düşük ailelerde çocuk daha başarılı olur (2) ifadesi bulunmaktadır. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

K6: Belirgin bir fark oluşturuyor. Her ne kadar biz öğretmenler her açıdan eğitim vermeye, ders işlemeye çalışsak da öğrenciye sağlanan online platformlar veya kaynaklar çocuğun farklı soru görmesi, genel tekrar yapması, başka açılardan bakmasını destekliyor. Bu durum da öğrencinin başarısını artırıyor.

K7: Ailenin sosyoekonomik düzeyi öğrencinin akademik başarısına etkisi oldukça düşüktür. Sosyoekonomik düzeyle birlikte eğitim düzeyi de düşüğe dolaylı olarak akademik başarıya etkisi yükselir (negatif etki).

K8: Fırsat eşitliğine aykırı bir durum ekonomik düzey arttıkça kaynaklara erişim artar ve bu olumlu etki yaratır. Ancak bazı durumlarda bu ters etki yaratabilir yani ekonomik durumu çok kötü bir ailenin çocuğu tek çareyi başarıda görüp çok iyi olabiliyor.

Araştırmanın dördüncü alt problemi bağlamında ortaya çıkan aile yapısı temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 5 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Akademik Başarının Aile Yapısına Göre Değerlendirilmesi

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
Çekirdek Aile Daha başarılı	İlgi ve motivasyon	E1, E2, K3, K5	4	10
	Üye sayısı	K5	1	10
	Çalışma ortamı	E1	1	10
	Huzur, denge ve ilgi	K1	1	10
	Aile Desteği	E2	1	10
	Sosyo-ekonomik nedenler	K3	1	10
Aile Yapısı Önemli Değil	İlgi ve motivasyon	K2, K6	2	9
	Ailenin mutluğu	E3, K4	2	9
	Çalışma ortamı	K8	1	9
	Dengeli duygusal ortam	K8	1	9
	Başarıya odaklanma	K8	1	9
	Özgüven	K8	1	9
Geniş Aile Daha Başarılı	Kardeş sayısı	K6	1	9
	Sevgi	E4	1	3
	Çatışma sıklığının azlığı	E4	1	3
Parçalanmış Aile Daha Az Başarılı	İlgi ve motivasyon	E5	1	3
	Sevgi	K9	1	2
	İlgi ve motivasyon	K9	1	2

Tablo 4'te görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden aile yapısının öğrencilerin akademik başarısına yansımalarına dair görüşlerinde öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “Çekirdek Ailede Çocuk Daha Başarılı” (10) kategorisinde en çok ilgi ve motivasyon (2), sosyo-ekonomik nedenler (2) ifadeleri öne çıkmaktadır. “Aile Yapısı Önemli Değil” (9) kategorisinde en çok ilgi ve motivasyon (2), ailenin mutluluğu (2) ifadeleri öne çıkmaktadır. “Geniş Ailede Çocuk Daha Başarılı” (3) kategorisinde verileri eşit dağılmıştır. “Parçalanmış Ailede Çocuk Daha Az Başarılı” (2) kategorisinde veriler eşit dağılmıştır. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

K1: Akademik başarı genelde çekirdek ailenin huzurlu ve dengeli bir konumda olması ile yakından ilgilidir. Bunun yanında olumsuz geri dönüşler parçalanmış dağılmış veya tam tersi çok kalabalık bir aile ortamında geriye gidebiliyor.

E1: çekirdek ailede başarı daha yüksek olur. Sessiz ortam, aile ilgi düzeyinin yüksek olması ve sorunun daha kolay çözümü etkenlerdir.

K9: Parçalanmış ailedeki öğrencilerin akademik başarıları bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Öğrencinin ihtiyaç duyduğu sevgi eksikliği ile birlikte motivasyonu düşmektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemi bağlamında ortaya çıkan akademik başarı tutumu temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 6 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Akademik Başarının Ailenin Akademik Başarı Tutumuna Göre Değerlendirilmesi

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
Akademik Süreç Desteği	Ders takibi yapılması	K9, K3, K4, K5, K8, E1, E2	7	16
	Sınav desteği verilmesi	K9, K3, K4	3	16
	Eğitime önem verilmesi	K1, K6	2	16
	Çocuğun eksiklerinin bilinmesi	K3	1	16
	Ödev takibi yapılması	E1	1	16
	İzlenilmesi	E2	1	16
	Okula etkin katılımın sağlanması	E2	1	16
	Yüksek beklentinin negatif etkisi	K9, E5	2	8
Dengeli Yaklaşım	Aile ilgisi dengeli olma	K2	1	8
	Başarı beklentisi dengeli olma	E1	1	8
	Dengeli stres düzeyi yaratma	E5	1	8
	Az ilgili ailelerde akademik başarı yükünün öğretmene kalması	K8	1	8
	Gerçekçi beklentiler kurulması	K3	1	8
	Kıyasın negatif etkisi	E5	1	8

Duygusal Yatırım	İlgi gösterilmesi	K3, K8, E3	3	4
	Değerli hissettirilmesi	E3	1	4
Öğrenci Gelişimi ve Tutum Sonuçları	Kendine güveninin gelişmesi	E1, K1	2	4
	Araştırmacı yönünün gelişmesi	K1	1	4
	Sorumluluk duygusunun gelişmesi	K1	1	4

Tablo 6’da görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden ailenin eğitime ve başarıya yönelik tutumu öğrencilerin akademik başarısını nasıl etkilediğine dair görüşlerinde öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “Akademik Süreç Desteği” (16) kategorisinde en çok ders takibi yapılması (7) ve sınav desteği verilmesi (3) ifadeleri öne çıkmaktadır. ”Dengeli Yaklaşım” (8) kategorisinde yüksek beklentinin negatif etkisi (2) ifadesi öne çıkmaktadır. “Duygusal Yatırım” (4) kategorisinde en çok ilgi gösterilmesi (3) ifadesi öne çıkmaktadır. “Öğrenci Gelişimi ve Tutum Sonuçları” (4) kategorisinde en çok kendine güvenin gelişmesi (2) ifadesi öne çıkmaktadır. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

E3: Yeterli ilgi ve destek alan öğrenci daha başarılı oluyor. Özellikle kritik sınıf kademelerinde (1. Sınıf, 5. sınıf) öğrencinin özel ilgiye ve desteğe ihtiyacı oluyor. Bu ilgi ve destek öğrencide “değerliyim” duygusunu destekliyor.

K3: Aile ilgili, destekleyici ve motive eden bir tarzda yaklaşıyorsa çocuğun akademik başarısı yükseliyor. Evde ilgilenen, ödev takibi yapan, çocuğun akademik anlamda eksiklerini bilen ve çocuğuna dair daha gerçekçi bir beklentisi olan ailelerin çocukları daha başarılı oluyor.

E4: Ailenin eğitime bakış açısı çocuğu her açıdan etkileyip değiştiriyor. İlgili ailelerin çocukları sosyal ve akademik alanda hızlı ilerlerken, ilgisiz olan ailelerin çocukları her alanda geri kalıyor. O yüzden hep deriz “eğitim ailede başar” diye.

Araştırmamızın dördüncü alt problemi bağlamında ortaya çıkan okul-aile iletişimi temasına göre sınıf öğretmenlerinin görüşleri aşağıda incelenmiştir.

Tablo 7 Sınıf Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Akademik Başarının Okul-Aile İletişimine Göre Değerlendirilmesi

Kategori	Kod	Katılımcılar	Kod (f)	Kategori (f)
İletişimin Niteliği ve Yapısı	İletişimin açık ve olumlu olması	K2, K5, E3	3	6
	İletişimin iş birliği odaklı olması	K3	1	6
	İletişimin destekleyici olması	K3	1	6
	İletişimin dengeli olması	K7	1	6
Psikolojik ve Davranışsal Etki	Olumlu davranış değişikliğine sebep olması	E1, K2, K8	3	6
	Çocuğa önemsendiğini hissettirmesi	K1	1	6
	Çocuğa güven duygusu vermesi	K1	1	6

	Disiplini sağlaması	K8	1	6
	Geri dönütler sayesinde öğrenciye destek sağlanması	E5, K6	2	5
Öğrenciyi Tanıma ve Süreç Takibi	Çocuğun doğru tanınmasını sağlaması	K4	1	5
	Çocuğun akademik sürecinin takip edilmesi	K5	1	5
	Çocuğun problemlerin erken tespit edilmesi	E2	1	5

Tablo 7’de görüldüğü üzere sınıf öğretmenlerinin perspektifinden ailenin okul ve öğretmenle kurduğu iletişimin öğrencilerin akademik başarısına etkisine dair görüşlerinde öne çıkan kategoriler ve her kategoride en fazla yer alan ifadeler şu şekildedir: “İletişimin Niteliği ve Yapısı” (6) kategorisinde en çok iletişimin açık ve olumlu olması (3) ifadesi öne çıkmaktadır. “Psikolojik ve Davranışsal Etki” (6) kategorisinde en çok olumlu davranış değişikliğine sebep olması (3) ifadesi öne çıkmaktadır. “Öğrenciyi Tanıma ve Süreç Takibi” (5) kategorisinde en çok geri dönütler sayesinde öğrenciye destek sağlaması (2) kategorisi öne çıkmaktadır. Sınıf öğretmenlerin ilgili temaya ilişkin görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir.

E2: Ailenin okul ve öğretmenle kurduğu iletişim problemlerin erken tespit edilmesini sağlar. Öğrencinin evdeki ve okuldaki başarısını artırır.

K5: Ailenin öğretmenle kurduğu iletişim öğrencinin takibini yapmada etkili oluyor. Özellikle yapıcı iletişim öğrencinin akademik başarısını artırıyor.

E5: Öğretmenle iletişim halinde olan velilerin aldıkları dönütler doğrultusunda öğrenciye ekstra destek sunması akademik başarıda yükseliş sağlayabiliyor.

Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ilk problemi olan aile bağlamında öğrencilerin akademik başarısını en çok etkileyen faktörler incelendiğinde; öğrencilerin akademik başarısını en fazla ailenin sosyo-ekonomik koşulları ve ailedeki duygusal ve psikolojik iklim etkilemektedir. Bu bağlamda ailenin çocuğa verdiği ilgi ve destek yanında eğitim seviyesi ve maddi gelir durumu ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında ailedeki iletişim ortamı da belirleyici bir faktördür. Sınıf öğretmenlerinin gözlemleriyle tam bir uyum sergileyen akademik bulgular, öğrencinin akademik yolculuğunun yalnızca okul duvarları içinde değil, temel olarak ailenin sunduğu maddi ve manevi imkânlar çerçevesinde şekillendiğini ortaya koymaktadır. Literatürde, ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin (SED) ve ebeveyn eğitim seviyesinin, ilkokuldan ortaokula kadar uzanan süreçte notlar ve standart test puanları üzerinde sarsılmaz bir etkisi olduğu vurgulanmaktadır (Lindberg & Güven, 2021; Lyu vd.,2019; Von Stumm vd., 2022). Bu durum, Bronfenbrenner’in Ekolojik Sistemler Kuramı bağlamında değerlendirildiğinde, çocuğun en yakın çevresi olan "mikrosistem" içerisindeki etkileşimlerin niteliğini belirleyen temel unsurdur; zira ailenin sahip olduğu kaynaklar, çocuğun gelişimsel ekolojisini doğrudan yapılandırmaktadır. Ancak başarı sadece maddi kaynaklara değil, bu kaynakların ev içinde nasıl bir "öğrenme iklimine" dönüştürüldüğüne bağlıdır; bu noktada ebeveynlerin çocuktan akademik beklentileri ve onlara sağladığı bilişsel uyarıcılar en güçlü yordayıcılar olarak öne çıkmaktadır (Campbell & Verna, 2007; Milne & Plourde, 2006). Ekolojik kuramın

vurguladığı "mezosistem" ilişkileri çerçevesinde, okul ve aile arasındaki sağlıklı iletişim kanallarının varlığı, özellikle dezavantajlı çevrelerden gelen öğrenciler için sosyo-ekonomik eksikliklerin yarattığı akademik boşluğu kapatabilmekte ve öğrencinin okula hazır bulunuşluğunu güçlendirmektedir (Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Kelty & Wakabayashi, 2020). Maddi koşullara eşlik eden duygusal ve psikolojik iklim, başarının sürdürülebilirliği açısından belirleyici bir diğer unsurdur; nitekim sıcak, düşük çatışmalı ve sevgi odaklı bir aile ortamının, çocukların okuma ve matematik performansının yanı sıra sınıf içi uyumlarını da doğrudan artırdığı gözlemlenirken (Bodovski & Youn, 2010; Froyen vd., 2013; Kara & Sümer, 2022), sert disiplin yöntemleri veya ebeveyn depresyonu gibi olumsuz faktörlerin mikrosistemdeki etkileşimi bozarak başarıyı baltaladığı görülmektedir (Merz vd., 2018). Sonuç olarak, pozitif duygusal ifade ve otoriterlikten uzak, destekleyici bir ebeveynlik tutumu, çocukların akademik özgüvenini inşa ederek onları başarıya taşıyan temel psikolojik zemini ve sağlıklı bir gelişim ekolojisini oluşturmaktadır (Kim vd.,2018). Bu bulgular, ailenin sunduğu maddi ve manevi koşulların birlikte ele alındığında akademik başarının temel belirleyicileri olduğunu göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre demokratik ebeveyn tutumuna sahip olan ailelerde yetişen çocukların akademik başarısı daha yüksektir. Bu bağlamda çocuklarına özgüven veren ve sorumluluk veren aileler ön plana çıkmaktadır. Ayrıca hoşgörülü ebeveyn tutumunun da akademik başarıyı olumlu katkı sağladığı ifade edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin bu gözlemlerini destekler biçimde akademik araştırmalar, demokratik/otoriter olmayan ebeveyn tutumunun yanı sıra hem sıcak ve ilgili hem de çocuğa sorumluluk ve özerklik tanıyan, açıklayıcı ve hoşgörülü bir yaklaşımın çocukların akademik uyumu ve başarısı için en elverişli iklim olduğunu göstermektedir. Geniş örneklerle yapılan çalışmalarda; kabul edici ve denetleyici bir yapı sunarken aynı zamanda psikolojik özerklik tanıyan bu ebeveynlik biçiminin ergenlerin notlarını, okul bağlılığını ve derse yönelimini artırdığı; buna karşın katı ve cezalandırıcı otoriter tutumların daha düşük akademik başarıyla ilişkili olduğu saptanmıştır (Darling & Steinberg, 1993; Steinberg vd.,1992). Demokratik tutumun temel bileşenleri olan duygusal sıcaklık ve saygılı iletişim, çocukların akademik öz-yeterlik ve özgüvenini yükselterek zorlayıcı okul görevlerinde ısrar, dikkat ve öz-düzenleme becerilerini güçlendirmektedir (Carlo vd.,2018; Kara & Sümer, 2022; Rickert & Skinner, 2021). Türkiye örneğinde yürütülen çalışmalar da bu verilerle örtüşmekte; demokratik ebeveyn tutumunun öğrencilerin öğrenme yönelimli hedeflerini desteklediğini, ebeveyn sıcaklığının ise çocukların matematik ve Türkçe derslerindeki akademik öz-yeterliğini artırdığını göstermektedir (Aksel vd., 2018; Kara & Sümer, 2022). Ebeveynlerin çocuklarını karar süreçlerine dahil ederek onlara sorumluluk vermesi ve hoşgörülü bir disiplin anlayışı benimsemesi; çocukların akademik başarısını dolaylı olarak besleyen öz-düzenleme, prososyal davranış ve olumlu benlik algısını inşa eden temel mekanizmadır (Carlo vd., 2018; Darling & Steinberg, 1993; Steinberg vd., 1992; Yamamoto & Holloway, 2010). Bu bulgular, demokratik ve destekleyici ebeveyn tutumunun akademik başarıyı güçlendiren temel bir psikososyal zemin sunduğunu göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ailenin sosyo-ekonomik durumu öğrencinin akademik başarısını en fazla ailenin kaynak ve fırsatlara erişebilmesi ile aile içindeki iletişim ve rehberlik ortamı etkilemektedir. Bu bağlamda ailenin sağladığı akademik

destek, materyallere ve fırsatlara erişim sağlama ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında ailenin öğrenciye sunduğu duygusal destek de önemli bir faktördür. Sınıf öğretmenlerinin, ailenin sosyo-ekonomik durumunun öğrencinin akademik başarısını en çok kaynak ve fırsatlara erişim ile aile içi iletişim ve duygusal destek üzerinden etkilediği yönündeki görüşü, araştırmalar tarafından güçlü biçimde desteklenmektedir. Geniş ölçekli çalışmalarda aile sosyo-ekonomik düzeyi (SED) ile ilkokuldan itibaren gözlemlenen okul performansı arasında kalıcı ve orta düzeyde bir ilişki bulunmuş; bu etkinin özellikle evdeki kitap sayısı, eğitim materyalleri, ek kurslar ve zenginleştirici öğrenme etkinliklerine katılım olanakları üzerinden ortaya çıktığı gösterilmiştir (Coley vd., 2020; Lyu vd., 2019; Von Stumm vd., 2022). Aile geliri ve eğitim düzeyi arttıkça, çocukların evde okuma etkinliklerine katılımı, yaz kursları ve bilimsel ya da sanatsal faaliyetlere erişimi artmakta; bu durum okuma, matematik ve fen puanlarındaki başarı farklarını doğrudan açıklamaktadır (Coley vd., 2020; Lyu vd., 2019). Ayrıca SED düzeyi yüksek ailelerde ebeveynlerin çocuklarıyla okul süreçleri hakkında daha sık iletişim kurduğu, onlara rehberlik ettiği ve evde daha fazla bilişsel uyarıcı (bilgisayar vb.) bulundurduğu; bu ortamın ise akademik başarıyla ilişkili olan içsel denetim duygusunu ve akademik öz-yeterliliği güçlendirdiği saptanmıştır (Shifrer, 2019). Maddi imkânların ötesinde, yoksulluk içindeki çocuklarda uzun süreli yoksunluğun beyin gelişiminde ve akademik test puanlarında gerilemeye yol açtığı, bu durumun ise büyük oranda erken çocukluk çevresindeki yetersiz bilişsel ve duygusal uyarıcılarla ilişkili olduğu bildirilmiştir (Hair vd., 2015). Bu bulgular, öğretmenlerin vurguladığı gibi, sosyo-ekonomik düzeyin başarıyı doğrudan bir sonuçtan ziyade, esas olarak akademik ve duygusal aile desteği ile kaynak ve fırsatlara erişim kanalları aracılığıyla etkilediğini ortaya koymaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre çekirdek ailede büyüyen çocuklar akademik olarak daha başarılıdır. Bu bağlamda ailenin öğrenciye sunduğu ilgi ve motivasyonun etkisi ön plana çıkmaktadır. Ayrıca aile yapısının önemli olmadığı görüşü de bulunmaktadır çünkü öğretmenlere göre önemli olan çocuğa gösterilen ilgi ve duygusal destek atmosferidir. Sınıf öğretmenlerinin çekirdek ailede büyüyen çocukların daha başarılı olduğuna ve asıl belirleyicinin ilgi, motivasyon ve duygusal destek atmosferi olduğuna dair görüşü, araştırma bulgularıyla büyük ölçüde örtüşmektedir. Çekirdek aile yapısının öğrencilerin akademik başarısıyla pozitif ilişkili olduğu, bunun da daha odaklı ebeveyn ilgisi ve takibiyle açıklandığı belirtilmektedir (Samaila & Garba, 2025). Ancak güncel araştırmalar; tek ebeveynli, çekirdek, geniş ya da yeniden kurulmuş aileler arasındaki yapısal farkların tek başına başarıyı açıklamakta yetersiz olduğunu; asıl belirleyicinin aile içi işlevsellik, duygusal bağ ve ebeveyn-çocuk iletişimi olduğunu vurgulamaktadır (Chaudhary & Yadavendu, 2025; Gana vd., 2023; Pamisa & Cabigas, 2025; Park & Lee, 2020). Aile işlevselliği ve sağlıklı duygusal bağların, artan ebeveyn-çocuk teması üzerinden öğrencinin başarısını anlamlı biçimde yükselttiği; aile ortamındaki sıcaklık, destek ve özerklik tanıyan ebeveyn tutumlarının da motivasyon ve notlarla olumlu ilişkili olduğu saptanmıştır (Awawda & Bashir, 2025; Gana vd., 2023; Häfner vd., 2018; Lerner vd., 2021). Geniş ölçekli verilerde, ebeveynin duygusal desteği ve okul hakkında çocukla kurduğu destekleyici iletişimin, farklı sosyo-ekonomik ve aile yapılarında dahi akademik başarıyla tutarlı biçimde ilişkili olduğu gösterilmiştir

(Awawda & Bashir, 2025; OECD, 2024; Tan vd., 2020). Bu bulgular, öğretmenlerin de ifade ettiği gibi aile biçiminden ziyade çocuğa sunulan ilgi, motivasyon ve duygusal destek ikliminin başarı için kritik olduğunu kanıtlamaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, ailenin eğitime ve akademik başarıya yönelik tutumu bağlamında, öncelikle ailenin süreç desteği sunması ve ardından çocukta beklenen akademik beklentilerin dengeli olması, çocuğun başarısını artırmaktadır. Bu açıdan çocuğun ders takibinin yapılması ve sınav desteği verilmesi ön plana çıkmaktadır. Bunun yanında öğrencinin gelişimini (araştırma, sorumluluk gibi) destekleyen ailelerde akademik başarının yüksek olduğundan bahsedilmiştir. Öğretmenlerin bu gözlemleriyle tam bir uyum içerisinde olan akademik araştırmalar, ebeveynlerin süreç odaklı desteği ile yüksek ama dengeli akademik beklentilerinin çocukların başarısını belirgin şekilde güçlendirdiğini doğrulamaktadır. Alan yazında, ebeveynin eğitime yüksek değer vermesinin ve gerçekçi beklentiler koymasının, çocuğun akademik ilerlemesini izleme motivasyonunu artırarak başarıyı desteklediği saptanmıştır (Cheung & Pomerantz, 2012; Curtis vd., 2021; Yamamoto & Holloway, 2010). Ebeveynlerin okul çalışmaları hakkında konuşması, ödev ve sınav süreçlerini yakından takip etmesi gibi aktif katılım biçimlerinin; öğrencilerin öz-düzenleme, motivasyon ve derslere katılım becerilerini geliştirerek notlarını yükselttiği görülmektedir (Cheung & Pomerantz, 2012; Hardaway vd., 2020; Karakaş, 2020). Özellikle erken çocukluktan itibaren evde sağlanan ödev takibi ve öğrenme ortamı desteği, bilişsel gelişimin temel belirleyicisi olarak kabul edilmektedir (Hakyemez, 2015). Notlar düştüğünde cezalandırıcı bir tutum yerine; birlikte çalışma ve rehberlik etme gibi destekleyici tepkilerin verilmesi, uzun vadeli başarıyla pozitif ilişki sergilemektedir (Hardaway vd., 2020). Bunun yanı sıra, ebeveynlerin çocuklara sorumluluk vermesi, araştırma süreçlerini teşvik etmesi ve çocukların güçlerine odaklanan sistemli bir eğitsel sürece dahil olmaları; çocukların özgüvenini, sosyal girişimciliğini ve öğrenme motivasyonunu artırarak akademik performansı kalıcı hale getirmektedir (Baloğlu, 2017; Carlo vd., 2018; Tercan & Bayhan, 2025). Bu bulgular, öğretmen görüşleriyle uyumlu olarak, ders ve sınav sürecine yönelik baskısız fakat aktif aile katılımının, gelişim odaklı bir ev ortamıyla birleştiğinde akademik çıktılar üzerinde belirleyici olduğunu göstermektedir.

Sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ailenin okul ve öğretmenlerle nitelikli iletişim kurması akademik başarıyı olumlu etkilemektedir. Bu bağlamda kurulan bu etkili iletişimin öğrencilerde yaratabileceği psikolojik ve davranışsal gelişimler ile öğrenciyi tanıma ve takip etme fırsatından kaynaklanmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin vurguladığı gibi, aile-okul-öğretmen arasındaki nitelikli ve sürekli iletişim, öğrencinin hem akademik başarısını hem de psikolojik-davranışsal uyumunu güçlendiren temel bir koruyucu faktör olarak görülmektedir. Alan yazındaki boylamsal çalışmalar, olumlu okul-aile ilişkilerinin öğrencilerin sınav başarılarını anlamlı biçimde yordadığını, bu etkinin de büyük ölçüde ebeveynlerin okula duyduğu memnuniyet ve güven üzerinden öğrencinin okula bağlılığını, sınıf içi katılımını ve uyum davranışlarını artırmasıyla gerçekleştiğini doğrulamaktadır (Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Hughes & Kwok, 2007). Öğretmenlerin altını çizdiği "öğrenciyi tanıma ve takip etme" boyutu, çift yönlü ve saygılı bir iletişim süreci sayesinde öğretmene öğrencinin duygusal durumunu, güçlü ve zayıf yönlerini daha iyi analiz etme ve erken uyarı işaretlerini fark ederek süreci aileyle birlikte izleme

imkânı vermektedir (Bagnall vd., 2020; Kelty & Wakabayashi, 2020). Bu etkili iletişim ağı, okulu öğrenci için "güvenli bir ortam" hâline getirerek olumlu benlik algısı, motivasyon ve akademik öz-yeterlik gelişimini desteklemektedir (Demirtaş-Zorbaz & Ergene, 2019; Şirin & Şahin, 2020). Özellikle geçiş dönemlerinde yaşanan kaygıyı azaltan ve düşük başarı riski taşıyan öğrencilerde sınıf içi katılımı yükselten bu nitelikli etkileşim süreci; psikolojik iyilik hâli ve davranışsal uyum üzerinden akademik çıktıları kalıcı bir şekilde güçlendirmektedir (Bagnall vd., 2020; Hughes & Kwok, 2007; Kelty & Wakabayashi, 2020). Bu bulgular, öğretmen görüşlerini doğrular biçimde, aile ve okul arasındaki güçlü iletişim köprülerinin öğrenciyi çok yönlü tanınmanın yanı sıra akademik ve psikososyal gelişimi destekleyen en temel mekanizmalardan biri olduğunu kanıtlamaktadır.

Araştırmadan elde edilen bulgular ve ilgili literatür sentezi sonucunda, öğrencinin akademik başarısının yalnızca okul ortamındaki değişkenlerle sınırlı olmadığı; aksine, ailenin sunduğu maddi ve manevi imkânların oluşturduğu çok boyutlu bir ekosistemin ürünü olduğu görülmektedir. Sonuç olarak; öğrencinin akademik başarısında ailenin sosyo-ekonomik durumu, ebeveyn eğitim seviyesi ve maddi geliri gibi yapısal koşullar temel bir zemin teşkil etse de bu başarının sürdürülebilirliğini sağlayan asıl belirleyici faktörlerin aile içi dinamikler olduğu ortaya konmuştur. Bu bağlamda, ailenin sosyo-ekonomik düzeyinin başarıyı doğrudan etkilemekten ziyade; materyallere erişim, zenginleştirici öğrenme fırsatları ve bilişsel uyarıcıların sağlanması yoluyla öğrencinin gelişimsel "mikrosistemini" yapılandırdığı anlaşılmaktadır. Ancak maddi imkânların ötesinde, aile içindeki demokratik, hoşgörülü ve destekleyici duygusal-psikolojik iklimin; öğrenciye özgüven aşılama, sorumluluk verme ve içsel motivasyonu besleme noktasında kritik bir bileşen olduğu söylenebilir. Özellikle demokratik ebeveyn tutumunun; sevgi ve yüksek desteği, dengeli bir disiplin ve özerklik tanıma anlayışıyla birleştirmesi, öğrencilerin akademik öz-yeterliklerini ve okul bağlılıklarını en üst düzeye çıkaran elverişli ortamı hazırlamaktadır. Buna ek olarak, ailenin eğitime yönelik sergilediği dengeli beklenti düzeyi ve süreç odaklı desteği (ders takibi, sınav desteği ve rehberlik), başarının psikolojik bir zeminden somut akademik çıktılara dönüşmesini sağlamaktadır. Bu süreçte, ebeveynlerin sadece sonuç odaklı (not odaklı) değil, öğrencinin araştırma ve sorumluluk bilincini geliştirmeye yönelik sergiledikleri tutumlar başarıyı kalıcı hale getirmektedir. Son olarak, aile ile okul/öğretmen arasında kurulan nitelikli iletişim ortamı, "mezosistem" düzeyinde güçlü bir iş birliği yaratarak öğrencinin hem psikolojik iyilik halini desteklemekte hem de öğretmene öğrenciyi çok yönlü tanıma ve takip etme fırsatı sunarak akademik engellerin erkenden aşılmasına olanak tanımaktadır. Özetle akademik başarı; ailenin sağladığı fırsat ve kaynakların, güvene dayalı iletişim, demokratik tutum ve süreç odaklı ebeveyn katılımıyla bütünleştiği bütüncül bir aile ikliminin doğal bir sonucudur.

Sınırlılık ve Öneriler

Araştırma, yöntem ve kapsam açısından belirli sınırlılıklar dahilinde gerçekleştirilmiştir. Öncelikle araştırmanın çalışma grubu, İstanbul ilindeki devlet ilkokullarında görev yapan 14 sınıf öğretmeni ile sınırlı tutulmuş olup farklı coğrafi bölgelerdeki veya özel eğitim kurumlarındaki eğitimcilerin deneyimlerini yansıtmamaktadır. Bir diğer temel sınırlılık ise öğrencinin akademik başarısının yalnızca sınıf öğretmenlerinin

profesyonel gözlemleri ve öz-bildirimleri üzerinden incelenmiş olmasıdır; bu süreçte öğrenci veya veli gibi eğitim sürecinin diğer aktif paydaşlarının doğrudan görüşlerine başvurulmamıştır. Veri toplama süreci, araştırmacılar tarafından geliştirilen altı soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu ile yürütülmüş olup elde edilen bulgular bu formun kapsamı ve katılımcıların görüşme esnasındaki subjektif beyanları ile sınırlıdır.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar doğrultusunda uygulayıcılara/öğretmenlere aşağıdaki öneriler sunulabilir;

- Ailelere, çocuklarına koşulsuz ilgi ve motivasyon sağlama, olumlu geri bildirimde bulunma ve duygusal ihtiyaçlarına yanıt verme konularında eğitimler düzenlenebilir.
- Ailelere, aşırı baskı oluşturmaktan çocuğun öğrenme sürecine nasıl eşlik edilebileceğine ilişkin rehberlik edilebilir. Bu kapsamda evde ödev takibi, çalışma rutini oluşturma ve çocuğun gelişimine uygun beklenti belirleme konularında uygulamalı eğitimler sunulabilir.
- Ebeveynlere, aile yapısının (çekirdek, geniş, parçalanmış vb.) tek başına akademik başarıyı belirlemediği; asıl önemli olanın düzenli ilgi, olumlu geri bildirim ve motivasyon olduğu anlatılarak bu iletişim becerilerini geliştiren eğitimler verilebilir.
- Aile eğitim içeriklerinde, öğretmenlerle etkili iletişim kurma, toplantılara aktif katılım sağlama, öğrencinin gelişimini izleme ve geri bildirim alma teknikleri öğretilmelidir. Böylece aile-okul iş birliği güçlendirilerek öğrencinin gelişimi yakından takip edilebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar doğrultusunda politika uygulayıcılarına aşağıdaki öneriler sunulabilir;

- Aile içi psikolojik iklimi sağlıklı tutmak adına, ebeveynlere stres yönetimi ve çocuklarıyla kaliteli zaman geçirme becerileri kazandırılacak çalışmalar yapılabilir.
- Ailelere, çocuklarının farklı gelişim dönemlerindeki duygusal ve psikolojik ihtiyaçlarını tanıma ve bu ihtiyaçlara uygun destek sağlama eğitimi verilebilir.
- Aile eğitimlerinde, ebeveynlere ücretsiz veya düşük maliyetli eğitim kaynakları (kütüphane, çevrimiçi materyaller, kamu kursları vb.) tanıtılarak, sosyo-ekonomik sınırlılıkların öğrenme fırsatlarını engellemesinin önüne geçecek stratejiler sunulabilir.
- Aile eğitim programlarında demokratik ebeveynlik becerilerine yönelik atölyeler düzenlenerek ebeveynlere çocukların görüşlerini dinleme, karar süreçlerine katma ve sorumluluk verme davranışlarının nasıl uygulanacağı örneklerle öğretilebilir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara aşağıdaki öneriler sunulabilir;

- Araştırmacılar, aile ilişkilerinin akademik başarı üzerindeki etkisini açıklamada aracı değişkenler (öğrenci motivasyonu, öz-düzenleme becerileri, akademik öz-yeterlik gibi) üzerinden ilerleyen modeller geliştirerek kuramsal açıklamaları derinleştirebilir.

- Araştırmacılar, aile ilişkileri ile akademik başarı arasındaki etkileşimi daha derinlemesine incelemek amacıyla öğrenci, veli ve öğretmen görüşlerini birlikte ele alan çok paydaşlı nitel ya da karma desenli çalışmalar yürütebilir.
- Araştırmacılar, farklı sosyo-ekonomik düzeylere ve aile yapılarına sahip örneklerle yapılacak karşılaştırmalı araştırmalar sayesinde aile faktörlerinin akademik başarı üzerindeki ayırt edici etkilerini daha görünür kılabilir.
- Araştırmacılar, boylamsal araştırmalar aracılığıyla, aile tutumları ve okul-aile iş birliğinin öğrencilerin akademik gelişimi üzerindeki uzun vadeli etkilerini izleyebilir.

Beyanlar

Etik Kurul İzin Bilgisi: Bu çalışma etik kurul izinleri alınarak gerçekleştirilmiştir.

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Yazar Katkısı: Makale yazarlarının çalışmada katkısı eşit orandadır.

Katılım Onayı: Katılımcılardan yazılı ve sözlü onay alınmıştır.

Yayın Onayı: Bütün haklarımı temel eğitim dergisine devrettiğimi onaylarım. Makalede geçen ifade ve açıklamalar yazarlara aittir.

Bilgilendirilmiş Onam: Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş onam alınmıştır. Tüm katılımcılar çalışmanın amacı, veri toplama araçları ve yöntemi hakkında bilgilendirilmiştir. Katılımcılardan ve ailelerinden hem yazılı hem de sözlü katılım onayı alınmıştır. Tüm katılımcılar gönüllülük esasına göre çalışmaya dahil edilmiştir. Katılımcılar istedikleri zaman çalışmadan ayrılacaklarının farkındadır. Başvuru ve veri toplama süreci boyunca katılımcıların mahremiyetini ihlal edecek hiçbir davranış veya sözlü eylemde bulunulmamıştır. Veri işleme sırasında katılımcıların kimlikleri tamamen anonim tutulmuş ve katılımcıların mahremiyeti dikkate alınmıştır.

Finansman: Bu çalışmanın yürütülmesinde herhangi bir kurum veya kuruluşun fon kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Aksel, S., Günaydın, G., & Sümer, N. (2018). Effects of parenting style on students' achievement goal orientation: A study on high school students. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 13(4), 84-105. <https://doi.org/10.29329/epasr.2018.178.5>
- Altunsoy, A. (2024). *Babaların ilkökula devam eden çocuklarının eğitimlerine katılım düzeyleri ile çocuklarının akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi.
- Al-Zoby, K., & Al-Qudah, M. (2020). Promoting Positive Behaviors Among the Lower Primary School Students. *Journal of Education and Practice*. <https://doi.org/10.7176/jep/11-8-12>
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile iş birliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışması. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(18), 119-135.
- Aslanargun, E., & Özakça, B. (2015). Akademik Başarıları Yüksek Olan Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Ailelerinin Katkıda Bulunma Biçimleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(3), 9-21. <https://doi.org/10.18037/ausbd.77527>
- Aventin, Á., Gough, A., McShane, T., Gillespie, K., O'Hare, L., Young, H., Lewis, R., Warren, E., Buckley, K., & Lohan, M. (2020). Engaging parents in digital sexual and reproductive health education: Evidence from the JACK trial. *Reproductive Health*, 17, 1-13. <https://doi.org/10.1186/s12978-020-00975-y>

- Awawda, J., & Bashir, Y. (2025). The impact of parental emotional availability on academic outcomes. *Journal of Posthumanism*, 5(6), 2619. <https://doi.org/10.63332/joph.v5i6.2619>
- Bagnall, C. L., Skipper, Y., & Fox, C. L. (2020). 'You're in this world now': Students', teachers', and parents' experiences of school transition and how they feel it can be improved. *The British Journal of Educational Psychology*, 90(1), 225–242. <https://doi.org/10.1111/bjep.12273>
- Baloğlu, N. (2017). The effects of family leadership orientation on social entrepreneurship, generativity and academic success of college students. *Educational Research and Reviews*, 12(1), 36–44. <https://doi.org/10.5897/err2016.3074>
- Beltrán-Grimm, S. (2022). Latina mothers' cultural experiences, beliefs, and attitudes may influence children's math learning. *Early Childhood Education Journal*, 51, 1-11. <https://doi.org/10.1007/s10643-022-01406-2>
- Bodovski, K., & Youn, M. (2010). Love, discipline and elementary school achievement: The role of family emotional climate. *Social Science Research*, 39, 585-595. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2010.03.008>
- Boonk, L., Gijssels, H., Ritzen, H., & Brand-Gruwel, S. (2018). A review of the relationship between parental involvement indicators and academic achievement. *Educational Research Review*, 24, 10-30. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2018.02.001>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by Nature and Design*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. In T. Husén & T. N. Postlethwaite (Eds.), *International encyclopedia of education* (2nd ed., Vol. 3, pp. 1643–1647). Elsevier.
- Campbell, J. R., & Verna, M. A. (2007). Effective parental influence: Academic home climate linked to children's achievement. *Educational Research and Evaluation*, 13(6), 501–519. <https://doi.org/10.1080/13803610701785949>
- Caparello, C., Castellani, L., Loperfido, F., Filippello, P., & Sorrenti, L. (2025). Achievement goals as mediators in parental practices and school success relationships. *European Journal of Education*, 60(1), Article e12685. <https://doi.org/10.1111/ejed.70100>
- Carlo, G., White, R. M., Streit, C., Knight, G. P., & Zeiders, K. H. (2018). Longitudinal relations among parenting styles, prosocial behaviors, and academic outcomes in U.S. Mexican adolescents. *Child Development*, 89(2), 577–592. <https://doi.org/10.1111/cdev.12761>
- Chaudhary, S., & Yadavendu, V. (2025). Family structure and its impact on cognitive development in high school students: A critical perspective. *International Journal of Current Science Research and Review*, 8(4), 34. <https://doi.org/10.47191/ijcsrr/v8-i4-34>
- Cheung, C. S., & Pomerantz, E. M. (2012). Why does parents' involvement enhance children's achievement? The role of parent-oriented motivation. *Journal of Educational Psychology*, 104(3), 820–832. <https://doi.org/10.1037/a0027183>
- Coley, R. L., Kruzik, C., & Votruba-Drzal, E. (2020). Do family investments explain growing socioeconomic disparities in children's reading, math, and science achievement during school versus summer months? *Journal of Educational Psychology*, 112(6), 1183–1196. <https://doi.org/10.1037/edu0000427>
- Curtis, K. J., Anicama, C., & Zhou, Q. (2021). Longitudinal relations among school context, school-based parent involvement, and academic achievement of Chinese American children in immigrant families. *Journal of School Psychology*, 88, 1–17. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2021.07.002>
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim Online*, 2(2), 28-34.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hittit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(14), 75-99.
- Daniel, G., Wang, C., & Berthelsen, D. (2016). Early school-based parent involvement, children's self-regulated learning and academic achievement: An Australian longitudinal study. *Early Childhood Research Quarterly*, 36, 168-177. <https://doi.org/10.1016/j.ecresq.2015.12.016>
- Danielson, C. (2002). Enhancing student achievement: A framework for school improvement. Association for Supervision & Curriculum Development, Alexandria, VA, USA.
- Darling, N., & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, 113(3), 487–496. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.113.3.487>
- Demirtaş-Zorbaz, S., & Ergene, T. (2019). School adjustment of first-grade primary school students: Effects of family involvement, externalizing behavior, teacher and peer relations. *Children and youth services review*, 101, 307-316. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.04.019>
- Dönmez, M. C. Y. B., & Dönmez, B. (2008). Okul-aile iş birliğine ilişkin bir araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 98-115.
- Epstein, J. L. (1995). School/Family/Community Partnerships: Caring for the Children We Share. *Phi*

- Delta Kappan, 76(9), 701-712.
- Froyen, L. C., Skibbe, L. E., Bowles, R. P., Blow, A. J., & Gerde, H. K. (2013). Marital satisfaction, family emotional expressiveness, home learning environments, and children's emergent literacy. *Journal of Marriage and Family*, 75(1), 42–55. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2012.01035.x>
- Gana, M., Rad, D., & Stoian, C. (2023). Family functioning, parental attachment and students' academic success. *Journal of Infrastructure, Policy and Development*, 8(1), 2565. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i1.2565>
- Gonzales, S., & Gabel, S. (2017). Exploring involvement expectations for culturally and linguistically diverse parents: What we need to know in teacher education. *International Journal of Multicultural Education*, 19(2), 61-81. <https://doi.org/10.18251/ijme.v19i2.1376>
- Good, T. L., & Brophy, J. E. (2003). Looking in classrooms. Allyn & Bacon.
- Gökçe, E. (2000). İlköğretimde okul aile iş birliğinin geliştirilmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 204-209.
- Häfner, I., Flunger, B., Dicke, A., Gaspard, H., Brisson, B., Nagengast, B., & Trautwein, U. (2018). The role of family characteristics for students' academic outcomes: A person-centered approach. *Child Development*, 89(4), 1405-1422. <https://doi.org/10.1111/cdev.12809>
- Hair, N. L., Hanson, J. L., Wolfe, B. L., & Pollak, S. D. (2015). Association of child poverty, brain development, and academic achievement. *JAMA Pediatrics*, 169(9), 822–829. <https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2015.1475>
- Hakyemez, S. (2015). Turkish early childhood educators on parental involvement. *European Educational Research Journal*, 14(1), 100–112. <https://doi.org/10.1177/1474904114565152>
- Hampden-Thompson, G., & Galindo, C. (2017). School–family relationships, school satisfaction and the academic achievement of young people. *Educational Review*, 69(2), 248–265. <https://doi.org/10.1080/00131911.2016.1207613>
- Hardaway, C. R., Sterrett-Hong, E., De Genna, N. M., & Cornelius, M. D. (2020). The role of cognitive stimulation in the home and maternal responses to low grades in low-income African American adolescents' academic achievement. *Journal of Youth and Adolescence*, 49, 1043–1056. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01217-x>
- Huang, Lihong. (2009). Social Capital and Student Achievement in Norwegian Secondary Schools. *Learning and Individual Differences*, 19, 320-325. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2008.11.004>
- Hughes, J., & Kwok, O. M. (2007). Influence of student-teacher and parent-teacher relationships on lower achieving readers' engagement and achievement in the primary grades. *Journal of Educational Psychology*, 99(1), 39–51. <https://doi.org/10.1037/0022-0663.99.1.39>
- Iddings, A., Lamas, M., Rojas, C., & Vasquez, K. (2025). Educating teachers toward immigrant empowerment and liberation in the United States and Chile: A funds of knowledge perspective. *American Journal of Community Psychology*, 75, 462-474. <https://doi.org/10.1002/ajcp.12797>
- Kanak, M. & Pekdoğan, S. (2015). Ergenlerin Utangaçlık Düzeylerinin Anne-Baba Tutumları ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Journal of Social Science*, 32, 513-525.
- Kara, D., & Sümer, N. (2022). The role of paternal parenting and co-parenting quality in children's academic self-efficacy. *Frontiers in Psychology*, 13, 772023. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.772023>
- Karakaş, M. (2020). A narrative study of factors influencing students' academic achievement: Views of parents, teachers and union leaders. *The Qualitative Report*, 25(5), 1157–1180. <https://doi.org/10.46743/2160-3715/2020.3672>
- Keçeli-Kaysılı, B. (2008). Akademik başarının artırılmasında aile katılımı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi, 9(01), 69-83.
- Kelty, N. E., & Wakabayashi, T. (2020). Family engagement in schools: Parent, educator, and community perspectives. *SAGE Open*, 10(4). <https://doi.org/10.1177/2158244020973024>
- Kim, Y., Calzada, E. J., Barajas-Gonzalez, R. G., Huang, K. Y., Brotman, L. M., Castro, A. S., & Pichardo, C. X. (2018). The role of authoritative and authoritarian parenting in the early academic achievement of Latino students. *Journal of Educational Psychology*, 110(1), 119–132. <https://doi.org/10.1037/edu0000192>
- Kong, S., & Wang, Y. (2021). The influence of parental support and perceived usefulness on students' learning motivation and flow experience in visual programming: Investigation from a parent perspective. *British Journal of Educational Technology*, 52(4), 1749-1770. <https://doi.org/10.1111/bjet.13071>
- Lau, C., Wong, M., & Dudovitz, R. (2017). School Disciplinary Style and Adolescent Health.. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine*, 62 2, 136-142 .

- <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2017.08.011>.
- Lawshe, C. H. (1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, 28(4), 563–575. <https://doi.org/10.1111/j.1744-6570.1975.tb01393.x>
- Lerner, R., Grolnick, W., Caruso, A., & Levitt, M. (2021). Parental involvement and children's academics: The roles of autonomy support and parents' motivation for involvement. *Contemporary Educational Psychology*, 67, 102039. <https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2021.102039>
- Li, S., Xu, Q., & Xia, R. (2020). Relationship between SES and academic achievement of junior high school students in China: The mediating effect of self-concept. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 2513. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02513>
- Liang, C., Zhou, N., & Yu, S. (2025). Investigating Chinese parents' growth mindset and their parenting practices in children's English learning. *European Journal of Education*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/ejed.70227>
- Lindberg, E., & Güven, P. (2021). The Impact of Parental Involvement and Expectations on Elementary School Students' Academic Achievement. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 809–840. <https://doi.org/10.17679/inuefd.888292>
- Liu, J., Peng, P., & Luo, L. (2019). The relation between family socioeconomic status and academic achievement in China: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 32, 49–76. <https://doi.org/10.1007/s10648-019-09494-0>
- Lyu, M., Li, W., & Xie, Y. (2019). The influences of family background and structural factors on children's academic performances: A cross-country comparative study. *Chinese Journal of Sociology*, 5(2), 173–192. <https://doi.org/10.1177/2057150x19837908>
- Merz, E. C., Wiltshire, C. A., & Noble, K. G. (2018). Socioeconomic inequality and the developing brain: Spotlight on language and executive function. *Child Development Perspectives*, 13(1), 15–20. <https://doi.org/10.1111/cdep.12305>
- Milne, A., & Plourde, L. (2006). Factors of a low-SES household: What aids academic achievement? *Journal of Instructional Psychology*, 33(3), 183–193.
- OECD. (2024). *Parental emotional support and adolescent well-being*. OECD Papers on Well-being and Inequalities. <https://doi.org/10.1787/2b7a2ac6-en>
- Oktay, A. (1999). *Yaşamın Sıhırlı Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Pamisa, H., & Cabigas, M. (2025). Family structure and academic resiliency. *International Journal of Multidisciplinary Research and Analysis*, 8(4), 50. <https://doi.org/10.47191/ijmra/v8-i04-50>
- Park, H., & Lee, K. (2020). The association of family structure with health behavior, mental health, and perceived academic achievement among adolescents: a 2018 Korean nationally representative survey. *BMC Public Health*, 20, 8655. <https://doi.org/10.1186/s12889-020-08655-z>
- Pibooltaew, P., & Chantarakamol, P. (2025). Factors influencing academic self-regulation of primary school children: Insights from Thai socio-cultural perspectives. *Acta Psychologica*, 261, 105940. <https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2025.105940>
- Poon, K. (2020). The impact of socioeconomic status on parental factors in promoting academic achievement in Chinese children. *International Journal of Educational Development*, 75, 102175. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2020.102175>
- Qin, T., Wei, P., & Xie, Y. (2025). The multi-level influence mechanism of family background on children's education level: The moderating effect of socioeconomic status. *PLOS One*, 20(2), e0323477. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0323477>
- Rickert, N. P., & Skinner, E. A. (2021). Parent and teacher warm involvement and student's academic engagement: The mediating role of self-system processes. *The British Journal of Educational Psychology*, 92(1), 667–687. <https://doi.org/10.1111/bjep.12470>
- Rothenberg, W., Ali, S., Rohner, R., Lansford, J., Britner, P., Di Giunta, L., Dodge, K., Malone, P., Oburu, P., Pastorelli, C., Skinner, A., Sorbring, E., Steinberg, L., Tapanya, S., Tirado, L., Yotanyamaneepong, S., Alampay, L., Al-Hassan, S., Bacchini, D., Bornstein, M., Chang, L., & Deater-Deckard, K. (2021). Effects of Parental Acceptance-Rejection on Children's Internalizing and Externalizing Behaviors: A Longitudinal, Multicultural Study. *Journal of Child and Family Studies*, 31, 29 – 47. <https://doi.org/10.1007/s10826-021-02072-5>.
- Samaila, B., & Garba, Z. (2025). Relationship among nuclear family, extended family, single parent family and academic performance of senior secondary school students in Sokoto, Kebbi and Zamfara States, Nigeria. *International Journal of Innovative Science and Research Technology*, 10(3), 334. <https://doi.org/10.38124/ijisrt/25mar334>
- Selanik Ay, T., & Aydoğdu, B. (2016). Sınıf Öğretmenlerinin Aile Katılımına Yönelik Görüşleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (23), 562–590. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.04626>

- Serpell, Z., & Mashburn, A. (2012). Family-School Connectedness and Children's Early Social Development. *Social Development*, 21, 21-46. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9507.2011.00623.x>
- Sezer, Ö. & Oğuz, V. (2010). *Üniversite Öğrencilerinde Kendilerini Değerlendirmelerinin Ana-Baba Tutumları ve Bazı Sosyo-Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Kastamonu Eğitim Dergisi, 18(3), 743-758.
- Shifrer, D. (2019). The contributions of parental, academic, school, and peer factors to differences by socioeconomic status in adolescents' locus of control. *Society and Mental Health*, 9(1), 74-94. <https://doi.org/10.1177/2156869318754321>
- Soltero-González, L., & Gillanders, C. (2021). Rethinking home-school partnerships: Lessons learned from Latinx parents of young children during the COVID-19 era. *Early Childhood Education Journal*, 49, 965-976. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01210-4>
- Stake, R. E. (1995). *The art of case study research*. Sage Publications.
- Steinberg, L., Lamborn, S. D., Dornbusch, S. M., & Darling, N. (1992). Impact of parenting practices on adolescent achievement: Authoritative parenting, school involvement, and encouragement to succeed. *Child Development*, 63(5), 1266-1281. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1992.tb01694.x>
- Sylva, K. (2014). The role of families and pre-school in educational disadvantage. *Oxford Review of Education*, 40, 680 - 695. <https://doi.org/10.1080/03054985.2014.979581>
- Şentürk, D. D. Ü. (2012). Parçalanmış Aile Çocuklarının Eğitimdeki Başarı/Başarısızlık Durumu (Malatya Örneği 2006). *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 7(29), 105-126. <https://doi.org/10.21560/spcd.99961>
- Şentürk, M., & Demir, M. K. (2024). Aile faktörünün ilkököl öğrencilerinin akademik başarılarına etkisinin incelenmesi. *The Journal of Social Sciences*, (43), 566-586. <https://doi.org/10.29228/SOBIDER.39631>
- Şirin, Y. E., & Şahin, M. (2020). Investigation of factors affecting the achievement of university students with logistic regression analysis: School of Physical Education and Sport example. *SAGE Open*, 10(1). <https://doi.org/10.1177/2158244020902082>
- Tan, C. Y., Cheung, H. S., & Lee, S. M. S. (2025). Parental Involvement, Parenting Styles, and Children's Academic Outcomes: A Second-Order, Three-Level Meta-Analysis. *Review of Educational Research*, 0(0). <https://doi.org/10.3102/00346543251346792>
- Tan, C., Lyu, M., & Peng, B. (2020). Academic benefits from parental involvement are stratified by parental socioeconomic status: A meta-analysis. *Parenting*, 20(4), 241-287. <https://doi.org/10.1080/15295192.2019.1694836>
- Tercan, H., & Bayhan, P. (2025). Developing and implementing an integrated family education program (IPMD-F) for parents of children with reading difficulties: Insights from an action research study. *Brain and Behavior*, 15(1), e70269. <https://doi.org/10.1002/brb3.70269>
- Toksöz, E. (2010). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Zorbalık Eğilimleri ve Aile Tutumu Arasındaki İlişki. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Yeditepe Üniversitesi.
- Trivette, P., & Anderson, E. (1995). The effects of four components of parental involvement on eight-grade student achievement: structural analysis of nels-88 data. *School Psychology Review*, 24 (2), 51-59.
- Ulusoy, İ. K. (2022). İlkokul 4. sınıf öğrencilerinin anne baba tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Yedi Aralık Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 29-43.
- Underwood, J. J. (2011). The role of cultural capital and parental involvement in educational achievement and implications for public policy. Unpublished master's thesis, East Carolina University, North Carolina.
- Von Stumm, S., Cave, S. N., & Wakeling, P. (2022). Persistent association between family socioeconomic status and primary school performance in Britain over 95 years. *npj Science of Learning*, 7(4). <https://doi.org/10.1038/s41539-022-00120-3>
- Watts, R., & Pattnaik, J. (2022). Perspectives of parents and teachers on the impact of the COVID-19 pandemic on children's socio-emotional well-being. *Early Childhood Education Journal*, 51, 1-12. <https://doi.org/10.1007/s10643-022-01405-3>
- White, K.R., Taylor, M.J., & Moss, V.D. (1992). Does research support claims about the benefits of involving parents in early intervention programs? *Review of Educational Research*, 62 (1), 91-125.
- Xin, X., Shen, J., Krenn, H., Hu, S., & Yuan, J. (2015). A meta-analysis of the relationship between learning outcomes and parental involvement during early childhood education and early elementary education. *Educational Psychology Review*, 28, 771-801. <https://doi.org/10.1007/s10648-015-9351-1>

- Xiong, Y., Qin, X., Wang, Q., & Ren, P. (2021). Parental involvement in adolescents' learning and academic achievement: Cross-lagged effect and mediation of academic engagement. *Journal of Youth and Adolescence*, 50, 1811-1823. <https://doi.org/10.1007/s10964-021-01460-w>
- Yamamoto, Y., & Holloway, S. D. (2010). Parental expectations and children's academic performance in sociocultural context. *Educational Psychology Review*, 22(3), 189-214. <https://doi.org/10.1007/s10648-010-9121-z>
- Yavuzer, H. (2014). *Çocuğu Tanımak ve Anlamak*. Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2016). *Ana-Baba ve Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yıldız, S., Kilic, G., & Acar, I. (2022). Early childhood education during the COVID-19 outbreak: The perceived changing roles of preschool administrators, teachers, and parents. *Early Childhood Education Journal*, 51, 743-753. <https://doi.org/10.1007/s10643-022-01339-w>
- Yin, R. K. (2014). *Case study methods: design and methods (5 b.)*. Sage Publication.
- York, T. T., Gibson, C. & Rankin, S. (2015). Defining and measuring academic success. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 20, 1-5.
- Zhang, Y., Lu, X., & Liu, H. (2024). Relationship between learners' L2 motivational self system and parental investment behavior in learners' English learning. *Frontiers in Psychology*, 15, 1380346. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1380346>

Extended Abstract

Background

The literature indicates that students' academic achievement exhibits a multidimensional structure that cannot be explained solely by individual cognitive characteristics. The educational process is shaped through the interaction of students' personal attributes, family structure, school environment, and the broader social context. This multidimensional nature of education is conceptualized through theoretical frameworks such as Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory and Astin's Input-Environment-Output Model, both of which emphasize that student development progresses through dynamic interactions between the individual and their family, school, and social surroundings (Bronfenbrenner, 1994; Astin, 1991, as cited in York et al., 2015). Empirical studies consistently demonstrate that academic achievement is formed by the combined influence of student-, family-, and school-related variables, and that these factors cannot be considered independently of one another (Underwood, 2011; York et al., 2015).

Family, in particular, functions as the child's first and most influential learning environment, playing a central role in shaping academic orientations, self-concept, and attitudes toward learning. Research highlights that family communication patterns and parenting styles significantly affect children's school readiness, motivation, and social adjustment; democratic and supportive parenting practices are associated with higher academic achievement, whereas authoritarian or neglectful approaches tend to hinder learning processes (Yavuzer, 2014; Kanak & Pekdoğan, 2015). The impact of the family is especially pronounced during the primary school years, when academic and emotional support provided at home strongly influences students' school adjustment and long-term educational trajectories (Demirtaş-Zorbaz & Ergene, 2019; Hampden-Thompson & Galindo, 2017). In this context, the literature underscores the importance of examining the relationship between family factors and academic achievement through the professional observations of teachers, particularly during the early years of schooling.

Purpose/Hypothesis

The purpose of this study is to examine students' academic achievement in the context of family relationships from the perspective of primary school teachers. This study examines how family attitudes, socio-economic factors, and teacher-family collaboration influence students' academic achievement, with the aim of identifying effective ways to enhance family involvement in teaching and learning processes.

Design/Method

This study was conducted using a qualitative case study design, specifically a holistic single-case approach, to examine students' academic achievement in the context of family relationships from the perspectives of primary school teachers. The participants consisted of 14 primary school teachers working in public primary schools in Istanbul, selected through purposive criterion sampling based on having at least four years of professional experience and teaching across all primary grade levels. Data were collected through semi-structured interviews comprising six open-ended questions developed in line with the relevant literature, and the content validity of the interview form was established through expert review using the Lawshe (1975) technique. Each interview lasted approximately 25–30 minutes, and the data were analyzed using content analysis by generating codes, categories, and themes. To ensure reliability, 20% of the data were independently coded by a second coder, and inter-coder agreement was calculated using the Miles and Huberman formula, yielding an agreement rate of 86%, which indicates acceptable reliability.

Results

Primary school teachers stated that under the theme of family-related factors affecting academic achievement, socio-economic conditions influence students' access to educational resources, while a supportive emotional and psychological family climate enhances motivation and success. Teachers emphasized that democratic parenting styles positively contribute to academic achievement by fostering self-confidence and responsibility, whereas unbalanced or authoritarian approaches may have negative effects. They also noted that family structure is less decisive than the quality of emotional support and involvement provided. Furthermore, teachers highlighted that families' attitudes toward education, including consistent academic support and realistic expectations, strengthen students' engagement and achievement. Finally, under the theme of school-family communication, teachers indicated that open, collaborative, and constructive communication plays a critical role in monitoring students' progress, addressing difficulties early, and improving academic achievement.

Discussion

The initial findings of the study, in line with primary school teachers' observations, reveal that students' academic achievement is most strongly influenced by families' socio-economic conditions and their emotional and psychological climate. The literature indicates that parental education level and socio-economic status significantly predict students' academic performance through access to educational materials, enriched learning opportunities, and cognitive stimulation (Lindberg & Güven, 2021; Lyu et al., 2019; Von Stumm et al., 2022). Within the framework of Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory, this influence is explained through microsystem conditions that directly shape children's development; however, it is emphasized that academic success depends not only on material resources but also on how these resources are transformed into a supportive home learning environment (Campbell & Verna, 2007; Milne & Plourde, 2006). Accordingly, warm, supportive, and low-conflict family environments are associated with higher academic performance and better classroom adjustment, whereas negative emotional climates tend to undermine academic success (Bodovski & Youn, 2010; Froyen et al., 2013; Merz et al., 2018).

The other findings of the study demonstrate that democratic and supportive parenting provides a fundamental psychosocial foundation that enhances academic achievement regardless of family structure. Although primary school teachers often associate nuclear family structures with higher academic success, the literature suggests that family functioning, emotional bonding, and parent-child communication are more decisive than family structure itself (Chaudhary & Yadavendu, 2025; Gana et al., 2023; Park & Lee, 2020). In parallel, parents' process-oriented and balanced approaches to education—such as monitoring homework and examinations, providing guidance, and maintaining realistic expectations—enhance students' self-regulation and academic motivation (Cheung & Pomerantz, 2012; Hardaway et al., 2020). Moreover, high-quality and sustained communication between families, schools, and teachers emerges as a key protective factor supporting students' academic and psychosocial development, playing a critical role in

monitoring students' progress, enabling early intervention, and strengthening school engagement (Hampden-Thompson & Galindo, 2017; Hughes & Kwok, 2007; Kelty & Wakabayashi, 2020). This holistic framework indicates that academic achievement is shaped by the integration of family-based material resources with emotional support, democratic parenting practices, and effective communication.

Conclusions

The findings indicate that academic achievement stems from a multidimensional family ecosystem where structural factors like socio-economic status provide a foundation, but relational dynamics ensure sustainability. Success is primarily shaped by a democratic, supportive climate that fosters self-confidence and intrinsic motivation. Moreover, balanced parental expectations and active process-oriented support transform psychological readiness into tangible results. High-quality school-family communication further facilitates well-being and early problem resolution, positioning achievement as the outcome of a holistic and integrated family environment.

Yazar ve Bağlantılar

Selin Sude ÇOLAKOĞLU¹ , Yunus Emre DEMİRBAŞ²

Sorumlu yazar: Selin Sude Çolakoğlu
selinsude0122@gmail.com

¹Yıldız Teknik Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı Öğrencisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, Türkiye, selinsude0122@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0003-0820-2280>

²Yıldız Teknik Üniversitesi Sınıf Eğitimi ABD Araştırma Görevlisi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul, emre.demirbas@yildiz.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-8697-0099>